

‘Wie durft zijn nek uit te steken voor een beleid dat de vluchteling eindelijk weer wat vermenschlijkt?’

Verontwaardiging en mededogen zijn volgens kinderrechtencommissaris **BRUNO VANOBBERGEN** niet irrationeel, het zijn waardeoordelen (in ‘De mening’ in dS Avond).

KATJA BORGERHOFF beseft dan weer dat de Vlaamse feestdag voor elke generatie iets anders betekent. Jongere Vlamingen hechten vaak minder waarde aan symbolen en labels, maar ze ziet ook voor hen voldoende redenen om te vieren.

11 juli is de niet

De kans is klein dat u op Instagram een gebruiker vindt die zich in zijn bio als ‘Vlaming’ omschrijft

De fundamentele vraag ‘wie zijn wij?’ probeert de groep waartoe we behoren, te definiëren. Het antwoord verwijst niet louter naar de taal die door de groep wordt gesproken, maar naar een geheel van verbindende elementen: geschiedenis, mythen, symbolen, normen en waarden, gebruiken. Cultuur dus.

Die Vlaamse cultuur is een ingewikkeld gegeven, duizenden jaren gestaag gegroeid, gesnoeid en aangepast. Feesten, gebruiken, tradities moeten geactualiseerd worden. Elke nieuwe generatie moet er opnieuw mee aan de slag. Ze moet afbreken, vernieuwen en opbouwen, maar tegelijkmoet ze daden stellen om haar identiteit opnieuw veilig te stellen.

Vandaag vullen de jonge Warandelingen de Vlaamse missie met meer vertrouwen in. Ze gaan comfortabel om met Vlaming-zijn, niet vanuit strijdbaarheid en protest. Ze weten zich meer gerespecteerd en voelen zich geen verdrukte minderheid. Op haar manier geeft elke generatie Vlamingen op een nieuwe wijze gestalte aan de Vlaamse culturele identiteit.

Wereldreizigers en beliebers

Bovendien is de strijd van vandaag niet meer die van dertig jaar geleden. De democratisering van transport, media en internet heeft onze wereld verkleind. Toch beseffen jonge Vlamingen vandaag dat in die geglobaliseerde wereld culturele zelfverzekerdheid belangrijk is om samen te kunnen leven met anderen. De zekerheid deel uit te maken van een traditie met overgedragen en gedeelde waarden en normen, is een voorwaarde voor een open kennismaking met andere culturen. Dat zelfvertrouwen maakt sterk, bouwt een gemeenschap en laat toe om comfortabel op te gaan in een groter geheel. Zij voelen zich waarschijnlijk in de eerste plaats Vlaming, maar niet uitsluitend. Op sociale media noemen zij zichzelf ‘wereldreiziger’, ‘belieber’ of ‘mama van drie’. De kans is klein dat u op Instagram een gebruiker vindt die zich in zijn bio als ‘Vlaming’ omschrijft. Vlaming zijn is een geruststellend label dat niet voortdurend benadrukt moet worden.

Wel lijkt het erop dat het postmodernisme is doorgeslagen naar een algeheel cynisme tegenover politiek, tegenover religie, tegenover traditie. Symbolen zijn passé. Wapperen met een Vlaamse vlag laat bij sommigen een wrange nasmaak na. Als gevolg daarvan hebben we als maatschappij te vaak de neiging om symbolen af te schaffen. De symboliek van de Vlaamse feestdag is door de generaties zeker veranderd, maar daarom is het niet minder waardevol om deze dag te vieren.

11 juli vieren blijft van groot belang. En hoewel dit door de verschillende generaties op een verschillende manier gebeurt, blijft dezelfde Vlaamse gedachte de drijfveer voor dit feest.

KATJA BORGERHOFF
Staat sinds november 2015 aan het hoofd van het Brusselse club De Warande.

De droom van Bourgeois is bedrog

Als Vlaams minister-president Geert Bourgeois denkt dat Vlaanderen elk jaar een vette cheque naar Wallonië stuurt, dan vergist hij zich, schrijven **ANDRÉ DECOSTER** en **WILLEM SAS**.

Minister-president Geert Bourgeois (N-VA) heeft vorige week onze studie ‘interregionale financiële stromen in België van 2000 tot 2020’ voorgesteld (*DS 8 juli*). We hebben die uitgevoerd in opdracht van de studiedienst van de Vlaamse regering. Er doen veel cijfers de ronde over de financiële stromen van Vlaanderen naar Wallonië. De Vlaamse regering wou duidelijkheid op basis van objectievere meetmethoden. We hebben de opdracht vorig jaar aanvaard om één reden: de overtuiging dat het publieke debat erbij wint, als we de meetmethode helder uitleggen. Alleen dan wordt duidelijk wat die financiële stroom wel en vooral niet is.

Uit de manier waarop de N-VA communiceert over de conclusies van ons rapport leiden we af dat we (nog) niet geslaagd zijn in onze opdracht. De voorstelling alsof er een jaarlijkse cheque van Vlaanderen naar Wallonië zou gaan, is onjuist. En als Bourgeois dagdroomt over ‘wat we allemaal zouden kunnen doen als die geldstroom niet naar Wallonië zou vloeien, maar in Vlaanderen zou blijven’, dan is het precies dat: een droom.

Miljoenen financiële stromen

De door ons berekende financiële stroom is geen enveloppe geld. Het bedrag staat ook niet in een of andere begroting. De berekende financiële stroom tussen de gewesten Vlaanderen, Wallonië en Brussel is een specifieke, politiek gekozen manier om naar verschillen tussen mensen te kijken. Sommige mensen hebben een hoger inkomen dan andere en kiezen ervoor om rijken gemiddeld meer belastingen te laten betalen dan mensen met een lager inkomen. Sommige mensen werken, andere zijn werkloos. De eersten betalen sociale bijdragen, de anderen niet. Zij ontvangen een werkloosheidsuitkering. Net zoals gepensioneerden niet meer bijdragen, maar ontvangen. Omdat ze gepensioneerd zijn.

Financiële stromen worden berekend door de betaalde belasting, bijdrage of uitkering voor elke burger te vergelijken met het gemiddelde. Als jij meer betaalt dan het gemiddelde, dan draag je bij. Als je minder betaalt dan het gemiddelde, dan ben je ontvanger. Door ons belastingen en socialezekerheidssysteem zijn er miljoenen kleine financiële stroompjes tussen alle burgers van dit land. Van rijke Vlamingen naar arme Brusselaars, maar ook van rijke Walen naar arme Vlamingen en van rijke West-Vlamingen naar arme West-Vlamingen.

In de benadering van financiële stromen tussen de gewesten worden die miljoenen microstroompjes opgeteld per gewest. Zo komen we tot het resultaat dat de gemiddelde Vlaming jaarlijks 283 euro meer personenbelastingen betaalt, en de gemiddelde Waal 272 euro minder bij-

draagt dan gemiddeld. Dat is wat we de financiële stroom tussen de gewesten noemen. We doen hetzelfde voor de sociale bijdragen (gemiddeld draagt de Vlaming 402 euro meer bij), en voor de sociale uitkeringen. In 2017 komen we zo tot een financiële stroom van 6,3 miljard euro, die Bourgeois doet dromen.

Politieke keuze

Zijn droom is bedrog. Want hoe kunnen we die financiële stroom laten verdwijnen? Ten eerste door voor een ander belastingstelsel te kiezen. In plaats van de betaalde belasting te laten toenemen met het inkomen, betaalt iedereen hetzelfde bedrag. Er zullen geen stromen meer zijn in de personenbelasting. Niet tussen het gemiddeld rijkere Vlaanderen en het gemiddeld armere Wallonië. Maar ook niet tussen rijke en arme Vlamingen.

Weinigen nemen het voorstel van een forfaitaire belasting ernstig. Dat toont aan dat ze het huidige progressieve systeem van personenbelasting verkiezen. Maar dat betekent natuurlijk dat de berekening van financiële stromen door ze te vergelijken met het gemiddelde een politieke keuze is. Zouden we dan niet beter als ijkpunt de bestaande personenbelasting gebruiken in plaats van te vergelijken met het gemiddelde? Misschien wel.

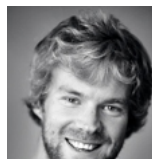
Uit de manier waarop de N-VA communiceert, leiden we af dat we niet geslaagd zijn in onze opdracht

Maar dan zijn er geen financiële stromen meer. Dezelfde redenering geldt voor de sociale bijdragen en de sociale uitkeringen. Als we ze niet tegenover de gemiddelde sociale bijdrage of de uitkering afzetten, maar tegenover de redenen waarom we de sociale zekerheid hebben opgezet, verdwijnen de financiële stromen.

Een tweede manier om de transfers weg te krijgen, is dat Vlaanderen gemiddeld even arm wordt als Wallonië (of een even lage tewerkstellingsgraad kent), of dat Wallonië gemiddeld even rijk wordt (of een even hoge tewerkstellingsgraad bereikt). In het eerste geval zal Bourgeois zeker niet over extra middelen beschikken. In het tweede geval misschien een klein beetje door afgeleide effecten van een veel betere economische situatie. En daar zijn Vlamingen én Walen mee gebaat. Maar in geen geval ligt er een enveloppe van 6,3 miljard euro te wachten.

ANDRÉ DECOSTER EN WILLEM SAS
Hoogleraar publieke financiën en doctor in fiscaal federalisme, beiden verbonden aan de KU Leuven.

CORRECTIES & AANVULLINGEN

Tarwe. De moderne tarwe met zes stel chromosomen is niet ‘Triticum durum’, maar ‘Triticum aestivum’. De foto’s bij het stuk tonen een veld moderne tarwe en een aar van emmertarwe (*DS 10 juli*).

